

Seminarski rad iz Strukture informacija (BibTeX)

Najpre je potrebno **prijaviti** se kod asistenta, sa osnovnim podacima (ime, prezime, broj indeksa) i dobiti zaduženje. Prijava traje do **24.03.2016.** godine. Studenti koji su već prijavljeni time što su odslušali vežbe, mogu da pronađu svoje zaduženje na stranici **<http://arhimed.matf.bg.ac.rs/~misko/cgi-bin/bibtex-filter.php>**

Zaduženje se sastoji u tome da student, na osnovu dobijenih naziva datoteka sa člankom iz časopisa INFOteka, treba da proizvede njihov bibliografski opis, koristeći format BibTeX. Primeri adresa datoteke sa člankom su

http://infoteka.bg.ac.rs/pdf/Srp/2014-2/Srp2014-2INFOTHECA_XV_2_april_5-21.pdf
(godište 15, 2. broj objavljen aprila 2014. godine, 1. članak, strane 5--21, srpska verzija teksta) ili
http://infoteka.bg.ac.rs/pdf/Eng/2014-2/Eng2014-2INFOTHECA_XV_2_april_42-55.pdf
(godište 15, 2. broj objavljen aprila 2014. godine, 4. članak, strane 42--55, engleska verzija teksta).

Članci su dostupni na adresi časopisa Infoteka (latinična verzija):

<http://infoteka.bg.ac.rs/index.php/sr-yu>

Većina članaka je dostupna i na srpskom i na engleskom jeziku, ili bar postoji odgovarajući apstrakt na engleskom jeziku. Pri tom engleska i srpska verzija mogu biti u istoj datoteci (kao posebne kolone) ili engleska verzija postoji kao posebna datoteka i dostupna je preko adrese

<http://infoteka.bg.ac.rs/index.php/en>

Pri opisivanju članaka u formatu BibTeX, sledeći podaci su obavezni:

- autor(i) članka (polje **author**),
- naslov članka (polje **title**),
- naziv časopisa (polje **journal**).
- godina u kojoj je izdat odgovarajući broj časopisa (polje **year**),
- godište časopisa (polje **volume**). Ne koristiti rimske brojeve!
- broj sveske u godištu (polje **number**). Ne koristiti rimske brojeve!
- mesec u kome je izdat odgovarajući broj časopisa (polje **month**),
- URL članka (polje **url**),
- paginacija (polje **pages**, u formatu *početnaStrana--poslednjaStrana*, npr. **32--45**; **pravilo za crtice kod paginacije važi uvek, bez obzira na LaTeX, jezik i pismo!**)
- ISSN (štampano izdanje). Piše se isključivo jedna crtica između brojeva!
- eISSN (e-izdanje). Piše se isključivo jedna crtica između brojeva!
- note (redni broj članka). Ne koristiti rimske brojeve!
- language (jezik verzije članka, u ovom slučaju dozvoljene vrednosti su **serbian** i **english**)¹
- bibtexkey.

bibtexkey nije pravo polje već ključ za citiranje i formira se od prezimena prvog autora, prve karakteristične² (specifične) reči naslova, poslednje dve cifre godine izdanja i skraćenice za jezik (**sr** ili **en**). U primerima navedenim na kraju uputstva: *anibaleleksikon10sr*, odnosno *annibalelexis10en* su vrednosti ključa za citiranje (bibtexkey).

U slučaju da članak nema autora, napisati **Anon.** u odgovarajućem polju. Imena autora pisati u formatu **prezime, ime**. Ako autor ima više prezimena/imena, ona se navode uobičajenim redosledom, ali sva prezimena pre zapete, a sva imena posle zapete (npr. **Gucul-Milojević, Sandra, odnosno Lalić, Ivan V.**). Ako članak ima više autora, imena različitih autora obavezno razdvojiti rezervisanom (engleskom) rečju **and**. U zavisnosti od toga koja verzija se obrađuje (srpska ili engleska), koristi se odgovarajući jezik pri popunjavanju podataka (videti primer na kraju uputstva).

¹ Imena jezika su namerno napisana sa malim početnim slovom (suprotno engleskom pravopisu) zato što ih u tom obliku očekuje softver koji obrađuje polje **language**.

² Karakteristična ili specifična reč za neki članak je reč koja se ne pojavljuje u gotovo svakom naslovu ostalih članaka. Primer nekarakterističnih (nespecifičnih) reči su funkcionalne reči poput predloga (u, o u srpskom, in, of u engleskom), članova u engleskom (a, an, the) i dr..

Koristeći program ilustrovan na vežbama (JabRef), student treba da proizvede elektronsku bibliografiju. Iako za svaki članak koji student dobije kao zaduženje postoji više verzija (dva jezika, engleski ili srpski; dva pisma, ćirilično ili latinično), student radi samo verzije za koje je zadužen. Bibliografski opis svakog članka treba napraviti u posebnoj datoteci koja nosi isto ime (bez tipa/ekstenzije) kao i odgovarajući PDF-dokument. Npr. opis članka iz datoteke *Srp2014-2INFOTHECA_XV_2_april_5-21.pdf* treba sačuvati pod nazivom *Srp2014-2INFOTHECA_XV_2_april_5-21-sufiks.bib*, pri čemu se umesto reči **sufiks** navodi jedan od pet mogućih sufiksa (sr-cyr, sr-lat, sr-lat-LaTeX, en i en-LaTeX) koji odgovara verziji bibliografije:

Srpska verzija članka se može pripremiti na tri načina, a engleska na dva:

1. (sr-cyr) Polja se popunjavaju ćiriličnim pismom u skladu sa srpskom ćiriličnom verzijom članka. Pri tome se zanemaruju sva pravila koja se odnose na LaTeX osim pravila koje se odnosi na pisanje navodnika.
2. (sr-lat) Polja se popunjavaju latiničnim pismom u skladu sa sadržinom srpske (ćirilične) verzije članka. Pri tome se zanemaruju sva pravila koja se odnose na LaTeX osim pravila koje se odnosi na pisanje navodnika.
3. (sr-lat-LaTeX) Polja se popunjavaju latiničnim pismom u skladu sa sadržinom srpske (ćirilične) verzije članka. Pri tome se poštuju sva pravila koja se odnose na LaTeX.
4. (en) Polja se popunjavaju (latiničnim pismom) u skladu sa sadržinom engleske verzije članka. Pri tome se zanemaruju sva pravila koja se odnose na LaTeX osim pravila koje se odnosi na pisanje navodnika.
5. (en-LaTeX) Polja se popunjavaju (latiničnim pismom) u skladu sa sadržinom engleske verzije članka. Pri tome se poštuju sva pravila koja se odnose na LaTeX.

Tekst ispisan kurzivom (*italic*) treba otkucati pod LaTeX-navodnicima (ako se ne primenjuju pravila LaTeX-a), odnosno pomoću komande **\textit** (ako se pravila LaTeX-a primenjuju). Videti primer na samom kraju uputstva o korišćenju programa JabRef.

U slučajevima kada se u istom PDF-dokumentu nalazi više članaka, svaki od njih treba obraditi u istoj BibTeX-datoteci (.bib) sa odgovarajućim imenom.

Pravila koja se odnose na LaTeX

- Pri kucanju se koristi engleska latinica, a za specifična slova srpskog jezika koriste se odgovarajuće komande sistema LaTeX (videti tabelu)

Š	Ž	Ć	Č	Đ	š	ž	ć	č	đ
<code>\v{S}</code>	<code>\v{Z}</code>	<code>\'{C}</code>	<code>\v{C}</code>	<code>\Dx{}{}</code>	<code>\v{s}</code>	<code>\v{z}</code>	<code>\'{c}</code>	<code>\v{c}</code>	<code>\dx{}{}</code>

- Umesto LaTeX-metakaraktera, poput & i _, koristiti odgovarajuće zamene (`\&` umesto &, `\_` umesto _).
- Koriste se tri vrste crtica (-, --, ---) u zavisnosti od namene (polusloženice: **auto-put**; intervali **23--56**; umetnute rečenice **LaTeX --- jezički prevodilac**).
- Ako se u vrednosti polja pojavljuju navodnici ili apostrofi, njih treba otkucati kao u LaTeX-dokumentu (kao jednostruke ili dvostruke "leve" i "desne" apostrofe, tj. ` i ‘, odnosno `` i ’’). Tekst kurzivom otkucati pomoću komande **\textit** (na primer *neki tekst* otkucati kao `\textit{neki tekst}`).
- Kod naslova na engleskom, početno slovo svake reči se piše velikim slovom osim u slučaju članova (**a**, **an**, **the**), predloga (**of**, **from** i **sl**) i veznika (**and**, **or** i **sl**).
- Vitičaste zagrade (kao **{G}rammar** u primeru na kraju uputstva) se koriste da bi se naglasilo da korisnik očekuje da BibTeX ispiše slovo onako kako ga je korisnik otkucao, tj. kao veliko slovo ako i samo ako ga je korisnik otkucao kao veliko slovo.

Seminarski rad mora biti predat do **31.03.2016**. Ako je *cccccc* odgovarajući broj indeksa, student šalje datoteku **infoteka-cccccc.zip** koja sadrži odgovarajuće **bib** datoteke komprimovane u **zip** format (**obratiti pažnju kako se zove bib, a kako zip datoteka**). Pre slanja student je dužan da proveri da li je bibliografija u odgovarajućem formatu. Seminarski rad treba poslati na adresu **milenamillinkovic@gmail.com** (obratiti pažnju na dva uzastopna slova l u prezimenu!).

Da bi seminarski bio uopšte uzet u obzir, u polju **Subject** mora da stoji isključivo **bibtex2016 ccccc Ime prezime** (npr, ako student Petar Petrović ima broj indeksa 123456, naziv zip datoteke je **infoteka-123456.zip**, a polje Subject glasi **bibtex2016 123456 Petar Petrovicx**). Uz svaku poruku koju student pošalje, dužan je da na kraju navede svoje ime i prezime pogotovo ako to ne može da se zaključi iz adrese pošiljaoca.

Literatura:

Aleksandar Samardžić, Goran Nenadić, Predrag Janičić: *LaTeX2e za autore*, Beograd, Kompjuter biblioteka, 2003. (odeljak 7.4, *Kreiranje bibliografije*, str. 72--75),
<http://poincare.matf.bg.ac.rs/~janicic/books/latex2e.pdf>

Primer zaduženja (2. po redu članak iz aprila 2010. godine, godište 11, broj 1)

http://infoteka.bg.ac.rs/pdf/Srp/2010-1/INFOTHECA_XI_1_April2010_17-31.pdf

Odgovarajući bibliografski opis (srpska ćirilčna verzija, sr-cyr):

```
@ARTICLE{anibaleleksikon10sr,  
  author = {Елиа, Анибале анд Виетри, Симонета},  
  title = {Лексикон-граматика и семантички веб},  
  journal = {Инфотека},  
  year = {2010},  
  volume = {11},  
  pages = {17--31},  
  number = {1},  
  month = {Април},  
  ISSN = {1450-9687},  
  eISSN = {2217-9461},  
  language = {serbian},  
  note = {2},  
  url = {http://infoteka.bg.ac.rs/pdf/Srp/2010-1/INFOTHECA_XI_1_April2010_17-31.pdf}  
}
```

Odgovarajući bibliografski opis (srpska latinična verzija, sr-lat):

```
@ARTICLE{anibaleleksikon10sr,  
  author = {Elia, Anibale and Vietri, Simoneta},  
  title = {Leksikon-gramatika i semantički veb},  
  journal = {Infoteka},  
  year = {2010},  
  volume = {11},  
  pages = {17--31},  
  number = {1},  
  month = {April},  
  ISSN = {1450-9687},  
  eISSN = {2217-9461},  
  language = {serbian},  
  note = {2},  
  url = {http://infoteka.bg.ac.rs/pdf/Srp/2010-1/INFOTHECA_XI_1_April2010_17-31.pdf}  
}
```

Odgovarajući bibliografski opis (srpska latinična verzija za LaTeX, sr-lat-LaTeX):

```
@ARTICLE{anibaleleksikon10sr,  
  author = {Elia, Anibale and Vietri, Simoneta},  
  title = {Leksikon-gramatika i semanti\vc{c}ki veb},  
  journal = {Infoteka},  
  year = {2010},  
  volume = {11},  
  pages = {17--31},  
  number = {1},  
  month = {April},  
  ISSN = {1450-9687},  
  eISSN = {2217-9461},  
  language = {serbian},  
  note = {2},  
  url = {http://infoteka.bg.ac.rs/pdf/Srp/2010-1/INFOTHECA\_XI\_1\_April2010\_17-31.pdf}  
}
```

Primer zaduženja (2. po redu članak iz aprila 2010. godine, godište 11, broj 1)

http://infoteka.bg.ac.rs/pdf/Eng/2010-1/INFOTHECA_XI_1_April2010_15a-38a.pdf

Odgovarajući bibliografski opis (engleska verzija, en):³

```
@ARTICLE{annibalelexis10en,  
  author = {Elia, Annibale and Vietri, Simonetta},  
  title = {Lexis Grammar & Semantic Web},  
  journal = {Infotheca},  
  year = {2010},  
  volume = {11},  
  pages = {15a--38a},  
  number = {1},  
  month = {April},  
  ISSN = {1450-9687},  
  eISSN = {2217-9461},  
  language = {english},  
  note = {2},  
  url = {http://infoteka.bg.ac.rs/pdf/Eng/2010-1/INFOTHECA\_XI\_1\_April2010\_15a-38a.pdf}  
}
```

Odgovarajući bibliografski opis (engleska verzija za LaTeX, en-LaTeX):

```
@ARTICLE{annibalelexis10en,  
  author = {Elia, Annibale and Vietri, Simonetta},  
  title = {\{Lexis Grammar \& Semantic Web\}},  
  journal = {Infotheca},  
  year = {2010},  
  volume = {11},  
  pages = {15a--38a},  
  number = {1},  
  month = {April},  
  ISSN = {1450-9687},  
  eISSN = {2217-9461},  
  language = {english},  
  note = {2},  
  url = {http://infoteka.bg.ac.rs/pdf/Eng/2010-1/INFOTHECA\_XI\_1\_April2010\_15a-38a.pdf}  
}
```

³ U verziji koja poštuje pravila vezana za LaTeX se, umesto `title = {\{Lexis Grammar \& Semantic Web\}}`, može se pisati i `title = {Lexis {G}rammar \& {S}emantic {W}eb}`

Uputstvo za korišćenje programa JabRef

1. Instalirati na računaru verziju **3.2** programa JabRef (<http://jabref.sourceforge.net/>). Jabref zahteva da se prethodno instalira aktuelna verzija JRE (Java Runtime Environment) sa adrese

<http://www.oracle.com/technetwork/java/javase/downloads/index.html>.

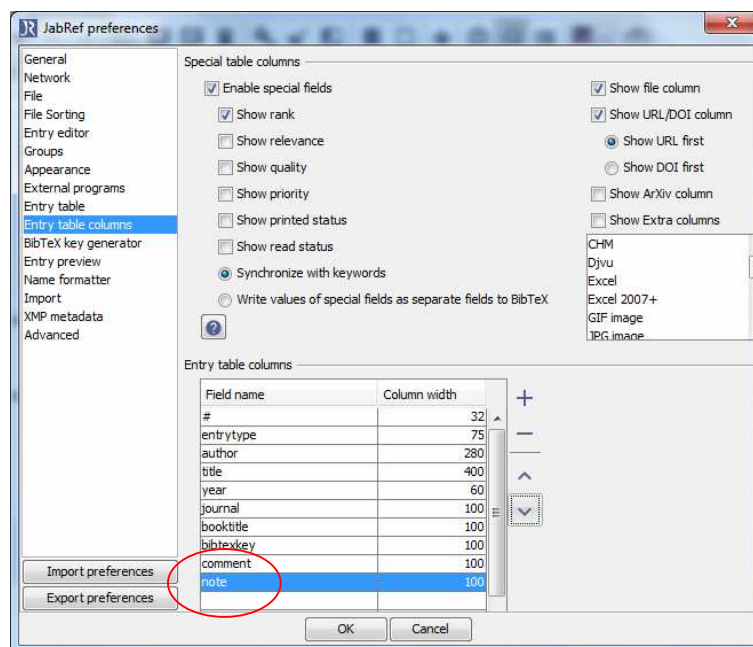
Posle instalacije podesiti u meniju **Options/Preferences** sledeće opcije:

a. kartica **General**:

- i. isključiti opciju **Mark new entries with owner name**;
- ii. isključiti opciju **Mark new entries with addition date**;
- iii. postaviti opciju **Default Encoding** na vrednost **UTF8**.

b. kartica **Entry table columns**:

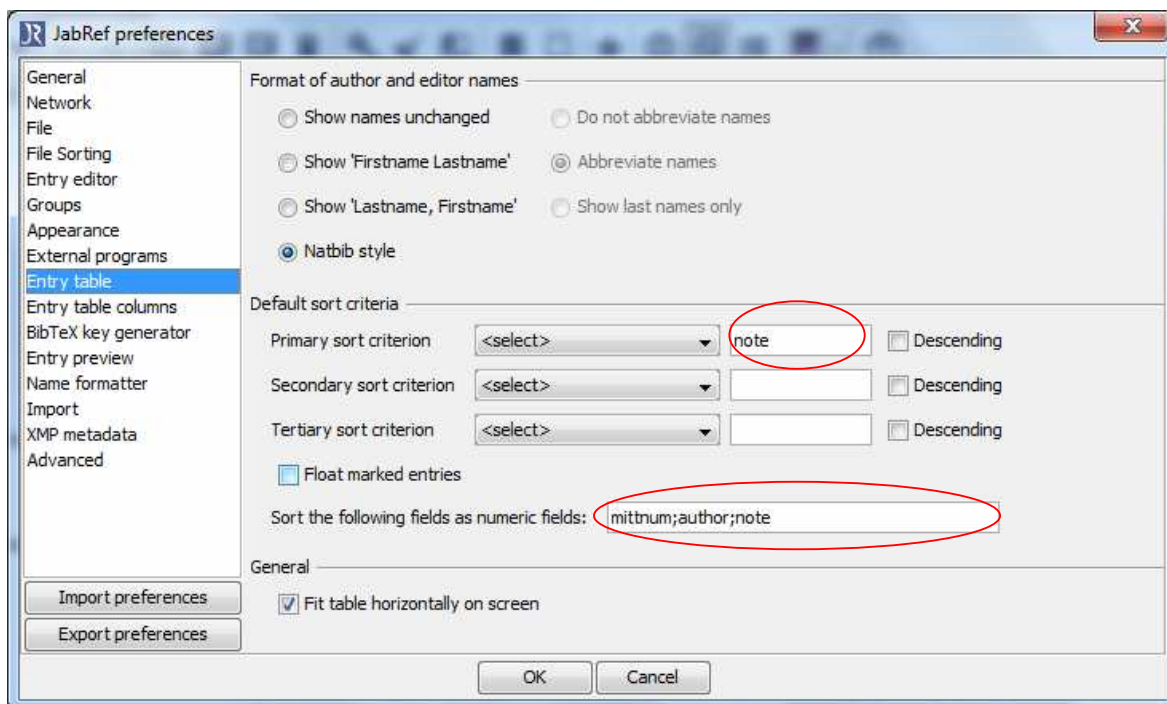
- i. u koloni **Field name** otkucati **note**. Time se u tabelarnom prikazu referenci pojavljuje i kolona **note**, što omogućava sortiranje po toj koloni.

Slika 1

c. kartica **Entry table**

- i. u polju **Primary sort criterion** upisati kolonu **note**. Time se zadaje da se reference uvek sortiraju po toj koloni.
- ii. u tekstualnom polju **Sort the following fields as numeric fields** dodati na kraj **;note** (tačka i zapeta su obavezne kao separator polja). Time se naglašava da se prilikom sortiranja po koloni **note**, njen sadržaj tretira kao broj, a ne kao tekst, čime se izbegava da se brojevi 1,...22 sortiraju leksikografski (1, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 2, 20, 21, 22, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9).

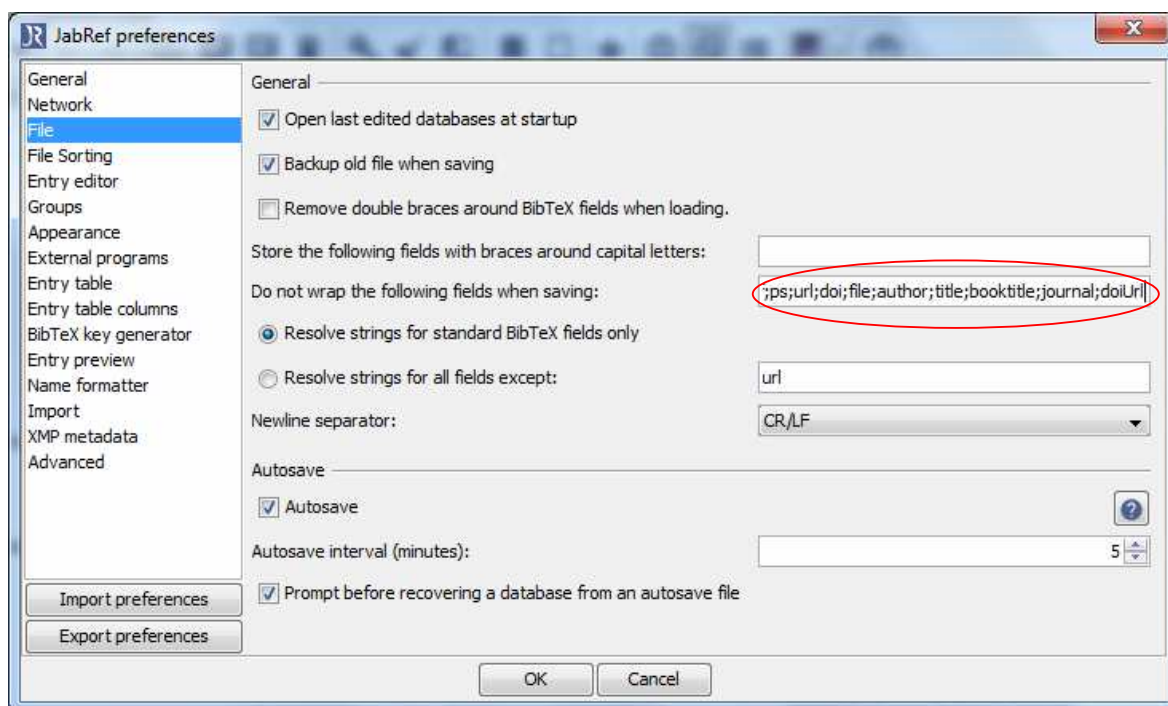
Slika 2

d. kartica **File**:

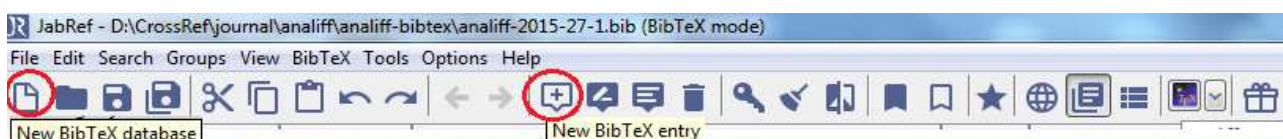
- i. u tekstualnom polju **Do not wrap the following fields when saving** dodati na kraj listu sledećih BibTeX-polja (razdvojenih tačkom zapetom) kako se njihov sadržaj prilikom snimanja datoteke ne bi prelomio na više linija:
;author;title;booktitle;journal:url;doiUrl
 Ako je neko polje već u listi, ne dodavati ga ponovo.

e. kartica **File Sorting**:

- i. kao podrazumevano sortiranje referenci (**Sort order**) prilikom snimanja (čuvanja) datoteke izabrati **Save in current sort order**.

Slika 3

Slika 4

2. unos referenci se obavlja na sledeći način:

- a. Svaka nova datoteka sa elektronskom bibliografijom se kreira klikom na dugme **New BibTeX Database**.
- b. Pojedinačna referenca se unosi klikom na dugme **New BibTeX entry** i izborom odgovarajućeg tipa reference (**Article**, **Inproceedings**, **Book**, itd.).
- c. Kada se nova referenca pojavi u tabeli, na dnu programa se prikazuju polja za unos (ukoliko ih nema, dvoklikom na red reference u gornjoj tabeli se aktivira donja tabela sa poljima za unos). Prilikom unosa:
 - **nikad ne kucati Enter tokom popunjavanja polja ma koliko da je ono dugačko!** Ukoliko JabRef sam prelomi liniju, to ne znači da je ubačen znak za kraj reda, već je samo prikaz prelomljen i ne treba trošiti vreme na to da JabRef prikaže sadržaj polja u jednoj liniji jer to neće uraditi. Da bi se sprečilo da JabRef prelama dugačke linije na više linija, potrebno je podesiti opciju **Do not wrap the following fields when saving** na način opisan u uvodnom delu ovog uputstva (odjeljak **Pripremne radnje**, meni **Options/Preferences**, kartica **File**). **Na ovome će se najviše insistirati prilikom odbrane seminarskog rada!**

- Ukoliko se u podatku koji se unosi (najčešće u naslovu članka ili u nazivu konferencije) nalaze navodnici, njih treba uneti u skladu sa pravilima LaTeX-a, tj. koristiti dvostruke leve apostrofe za početak navoda (``) dvostruke desne apostrofe za kraj navoda (``).

- Ako je deo teksta koji se unosi prethodno naveden u članku korišćenjem kurziva (italic), taj deo teksta se unosi u zavisnosti od toga da li se pravi LaTeX-verzija bibliografije ili ne.

Ako se kreira LaTeX-verzija bibliografije, tada se poštuju sva pravila LaTeX-a, a tekst koji je originalno bio u kurzivu se unosi pomoću komande `\textit`. Na primer, ako je originalni naslov članka

Tema rata u romanima *Izlet na pučinu* i *Gospođa Dalovej* Virdžinije Vulf

tada u polje Title treba uneti⁴

Tema rata u romanima `\textit{Izlet na pučinu}` i `\textit{Gospođa Dalovej}` Virdžinije Vulf

Ako se ne pravi LaTeX-verzija bibliografije, tada se jedino poštuje pravilo o LaTeX-navodnicima i u tom slučaju se deo teksta koji je originalno bio u kurzivu unosi pod navodnicima u skladu sa pravilima LaTeX-a. Na primer, ako je originalni naslov članka

Тема рата у романима *Излет на пучину* и *Госпођа Даловеј* Вирџиније Вулф

tada u polje Title treba uneti⁵

Тема рата у романима ``Излет на пучину`` и ``Госпођа Даловеј`` Вирџиније Вулф

- Polja Bibtexkey i Url se uvek popunjavaju latinicom!

⁴ Suprotno ovom prikazu, tekst naslova se unosi bez prelamanja linije, tj. ne kuca se Enter.

⁵ Isto kao u prethodnoj fusnoti.